

รุกไปข้างหน้า แต่อย่าลืมรากเหง้า 'พิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญาบ้านกุ๊กกาสิงห์'

ศาลาการเปรียญเดิมของวัดสว่างอารมณ์ซึ่งชาวบ้านร่วมกันปรับปรุงแล้วก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2548

สโมสรมิวเซียม

พันธุ์ทิพย์ อีระเนตร
mod009@hotmail.com

ทึ่งในประเด็นสำคัญช่วงนี้ คือเรื่องของ 'ประชาคมอาเซียน' ซึ่ง 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะมีการร่วมมือกันในด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม โดยมุ่งหวังให้บรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2558 หรือในอีก 3 ปีข้างหน้า

ไม่เพียงรัฐบาลหรือองค์กรใหญ่ๆ เท่านั้นที่ตื่นตัวเรื่องนี้ แต่หมู่บ้านเล็กๆ ในอีสานอย่าง 'บ้านกุ๊กกาสิงห์' อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด ก็มองเห็นถึงความสำคัญ โดยมองว่าหมู่เฮาชาวอาเซียนล้วนมีวัฒนธรรมร่วมกัน โดยก่อนจะไปถึงจุดนั้น "จะต้องรู้จักตัวเราเองก่อนว่า **อัตลักษณ์ของเราคืออะไร**"

ข้อความในเครื่องหมายคำพูด คือคำกล่าวของ **ดร. อัมภา แสงงาม** วัย 52 ปี ครูโรงเรียนบ้านกุ๊กกาสิงห์ และประธานสภาวัฒนธรรมตำบลกุ๊กกาสิงห์ แกนนำชาวบ้านในการสร้างมิวเซียมท้องถิ่น ชื่อว่า **'พิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญาบ้านกุ๊กกาสิงห์'** ขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2548 ก่อนกระแสนประชาคมอาเซียนเสียอีก

อ.อัมภา เล่าว่า ตนได้เข้ามามีส่วนร่วมในงานด้านวัฒนธรรมของชุมชน เนื่องจากมีใจรักงานทางด้านนี้ เพราะเห็นความสำคัญของประเพณี วัฒนธรรม และระบบความเชื่อว่าเป็นเสมือนรากของต้นไม้ที่หยั่งลึก โดยมีความสำคัญมากกว่าเรื่องของเงินทอง เช่น การให้เงินหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท อาจช่วยให้เศรษฐกิจดีขึ้นเพียงชั่วคราว แต่ไม่ได้พัฒนาทางความคิดอย่างยั่งยืน

แนวคิดสร้างพิพิธภัณฑ์ มาจากการแนะนำโดย **อ. ศรัศักร วัลลิโภดม** ซึ่งขณะนั้นได้มีการศึกษาเรื่องทุ่งกุลาร้องไห้ อ.ศรัศักรได้พาลงพื้นที่ยังชุมชนหมู่บ้านต่างๆ ทานจึงแนะนำให้ทำพิพิธภัณฑ์ขึ้นมา เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น โดยใช้ศาลาการเปรียญหลังเก่าของวัดสว่างอารมณ์ ยกพื้นสูง ปรับปรุงให้เป็นมิวเซียม ซึ่งชาวบ้านช่วยกันนำข้าวของเครื่องใช้พื้นบ้านมาจัดแสดง เช่น ผ้าไหม ไม้สาน เครื่องมือจับปลัดวัก กี๋ทอผ้า และเครื่องดนตรีอีสาน เป็นต้น

ไม่เพียงอาคารจัดแสดงเท่านั้น แต่ตอนปลูก หนองน้ำสาธารณะ โบราณสถานต่างๆ เช่น ปราสาทกุ๊กกาสิงห์

'กองข้าวใหญ่' ที่ชาวอีสานอุทิศแด่ญาติผู้ล่วงลับ เนื่องในงานบุญมหากรรม

รวมถึงวัดวาอารามในหมู่บ้าน ก็ถือเป็น **'มิวเซียม'** ด้วย เพราะล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ต่อชีวิตประจำวันของชาวบ้าน นอกจากนี้ ยังมีเครือข่ายกับพิพิธภัณฑ์อื่นๆ ในทุ่งกุลาร้องไห้ เช่น **'พิพิธภัณฑ์เมืองบัว'** ในเทศบาลตำบลเมืองบัว ซึ่งจัดแสดงเครื่องปั้นดินเผาจากแหล่งโบราณคดีบ้านเมืองบัวอันโด่งดังจาก **'แคบซูล'** ดินเผาบรรจุโครงกระดูก, **'พิพิธภัณฑ์บ้านกุ๊กกาสิงห์'** บริเวณปราสาทกุ๊กกาสิงห์ รวมถึง **'พิพิธภัณฑ์จำปาขันท์'** ในอำเภอสว่างแดนดิน เป็นต้น

อ.อัมภา กล่าวตบท้ายว่า พิพิธภัณฑ์โดยทั่วไป มักถูกสร้างขึ้นด้วยมุมมองของ 'คนอื่น' ที่มีต่อท้องถิ่น เพราะผู้สร้างล้วนเป็นคนนอก แต่สำหรับที่นี่ คือ มิวเซียมที่สร้างขึ้นด้วยมุมมองของคนท้องถิ่นที่มีต่อตนเอง แม้จะยังไม่สมบูรณ์นัก แต่ก็ทำให้เกิดพลังชุมชนขึ้น และยังจะพัฒนาต่อไปอีกอย่างไม่หยุดยั้ง ที่สำคัญคือ.....

"แม้จะรุกไปข้างหน้า แต่อย่าลืมรักษารากเหง้าของ"

สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์

Siam Rath Subda Wijam
Circulation: 300,000
Ad Rate: 450

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 8 - พุธสัปดาห์ 14 มิถุนายน 2555

ปีที่: 59

ฉบับที่: 38

หน้า: 50(ซ้าย)

Col.Inch: 66

Ad Value: 29,700

PRValue (x3): 89,100

คลิก: ๑๓๑

คอลัมน์: สโมสรมิวเซียม: รุกไปข้างหน้า แต่อย่าลืมรากเหง้า 'พิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญาบ้านกุ...'

ตนเอง" ■

แกบดักกบ

ม.มหาสารคาม มาสนับสนุนการจัดแสดงอีกแรงหนึ่ง

พิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญาบ้านกุกาสิงห์

โทร. 08-4789-7006